

Kochani, poniżej załączam zestaw zadań do zrobienia w ramach lekcji zaplanowanej na 13.02.2021. Mam nadzieję, że ten zestaw zaciekawia Was i sprawi Wam dużo radości.

e-mail: malgorzata.staudt@polnischeschule-essen.de

Życzę Wam miłej pracy!

Książka „nie” do przeczytania.

Odpowiedz na poniższe pytania ustnie.

Gdzie znajdujesz informacje, gdy czegoś nie wiesz?
Czy znasz książkę, której nie czyta się od początku do końca?
Po co są takie książki?

Ćwiczenie 1

Czy wiesz, co to jest słownik?

.....
.....

Napisz jakie znasz słowniki?

.....
.....

Dzisiaj dowiesz się jak korzystać z najważniejszego dla Ciebie słownika – słownika ortograficznego.

Ćwiczenie 2

Czy wiesz, do czego służy słownik ortograficzny?

.....
.....
.....
.....

Poniżej załączam Ci stronę z *Ilustrowanego słownika ortograficznego*.

garnuszek

garnuszek [gar-nu-szek]
zupa w garnuszku, gliniane garnuszki

garść
trzymać w garści, zbierać garściami, całe garści lub garście orzechów

gąbka [gąb-ka]
zmywać gąbką, brak gąbki, sprzedaż gąbek

gąsienica [gą-sie-ni-ca]
oglądać gąsienicę, żarłoczne gąsienice, mnóstwo gąsienic

gąska [gą-ka]
Marysia z gąską, stado gąsek

gąszcz
ukryty w gąszczu, w nieprzebranych gąszczach

Gdańsk
album o Gdańsku, wycieczka do Gdańska

nazwy miast piszemy dużą literą!

gdziekolwiek [gdzie-kół-wiek]
jechać gdziekolwiek

genealogia [ge-ne-a-lo-gia]
badać genealogię rodu, drzewo genealogiczne

geografia [ge-o-gra-fia]
lekcja geografii, zainteresować się geografią

gęś
kupić gęś, pasać gęsi, biegać za gęsiami

gimnazjalista [gim-na-zja-lis-ta]
rozmowa z gimnazjalistą, nowi gimnazjaliści

gąbka do mycia

gęś

głowa

gitarzysta

głupi

gimnazjum [gim-na-zjum] (w liczbie pojedynczej nie odmienia się)
uczyć się w gimnazjum, krakowskie gimnazja

gitara [gi-ta-ra]
grać na gitarze, sklep z gitarami, dźwięk gitar

gitarzysta [gi-ta-rzys-ta] (bo gitara)
koncert gitarzysty, znani gitarzyści

gładki [gład-ki]
gładszy, najgładszy

głęboki [głęb-ki]
głębszy, najgłębszy

głośno [głoś-no]
głośniej, najgłośniej

głód (bo głodny)
nie czuć głodu, walczyć z głodem, nie myśleć o głodzie

głowa [gło-wa]
kapelusz na głowie, ból głowy

główka [głów-ka] (bo głowa)
kiwnąć główką, główki kapusty

piszemy ó, gdy wymienia się na o!

główny [głów-ny]
główne wejście, główny bohater

głuchy [głu-chy]
głuchszy, najgłuchszy; głusi mężczyźni

głupi [głu-pi]
głupszy, najgłupszy; głupi chłopcy

46

47

Hasło w słowniku jest **najważniejsze**. To dzięki hasłom możesz odnaleźć wyraz, którego szukasz. Hasła w słowniku ułożone są w porządku alfabetycznym.

Przypomnienie reguł ortograficznych, czyli dlaczego jakiś wyraz piszemy w taki, a nie inny sposób?

Możliwe zastosowania danego słowa lub wyjaśnienia znaczeń trudnych słów.

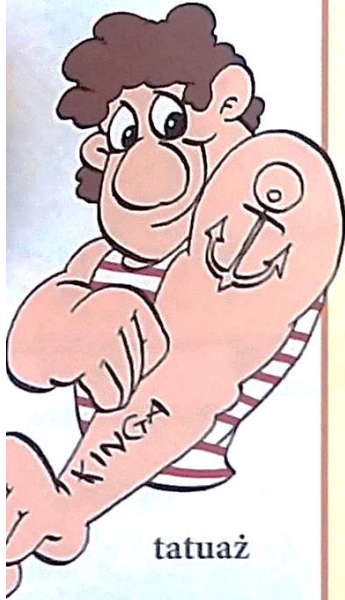
W tym słowniku znajdziesz też informację, jak prawidłowo podzielić wyraz na sylaby.

Ćwiczenie 2

Napisz proszę jak napiszesz poniższe wyrazy. Skorzystaj ze słownika ortograficznego.

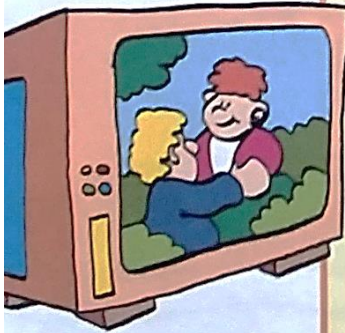
Jeżeli nie masz go w domu, poniżej znajdziesz kilka stron ze słownika, którym posługujemy się w szkole.

twa __ (ż / rz)
t __ perament (em / ę)
tru __ (t / d)
t __ miel (ż / sz / rz)
temper __ wka (u / ó)
tr __ umf (i / y)
t __ dy (en / ę)
towa __ ysz (ż / rz)
twaro __ ek (ż / rz)
tę __ yzna (ż / rz)
tł __ m (u / ó)
top __ r (u / ó)

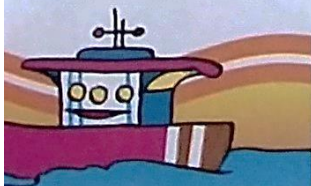

tataż

telenowela

telewizja

tarzać się [ta-rzać się]
pies tarzał się, tarzali się z bólu

tataż [ta-tu-aż]
wzór tatażu, ręce pokryte tatażem, modne tataże

tchórz
przykład tchórza, był tchórzem, zwykli tchórze, nie można polegać na tchórzach; tchórzliwy, tchórzostwo

teatr [te-atr]
gmach teatru, być w teatrze, znane teatry, artyści teatrów; teatryk, teatralny

technika [tech-ni-ka]
osiągnięcia techniki, interesować się techniką, zastosowanie w technice, techniki pracy; techniczny

technikum [tech-ni-kum]
(w liczbie pojedynczej nie odmienia się)
uczyć się w technikum, uczniowie technikum, technika w mieście, absolwenci techników

tegoroczny [te-go-rocz-ny]
tegoroczne plony, tegoroczna zwyciężczyni konkursu

tektura [tek-tu-ra]
pudełko z tektury, przynieść tekturę, wyciąć w tekturze, dwa arkusze tektury, grubość tektur; tekturowy

teledysk [te-le-dysk]
nakręcić teledysk, zachwyć się teledyskiem, autorzy teledysków, teledyski do piosenek

telenowela [te-le-no-we-la]
odcinek telenoweli, grać w telenowelach, nudne telenowe, twórcy telenowel

teleturniej [te-le-tur-niej]
wystąpić w teleturnieju, laureaci teleturniejów, nowe teleturnieje

telewizja [te-le-wi-zja]
program w telewizji, oglądać telewizję, telewizje publiczne, wystąpić w telewizji

temperament [tem-pe-ra-ment]
obdarzony temperamentem, różne temperamenty, dyskutować o temperamentach
– zespół stałych cech psychicznych człowieka

temperatura

temperatura [tem-pe-ra-tu-ra]
mierzenie temperatury, chodzić z temperaturą, średnia temperatura powietrza, temperatury ostatnich lat

temperówka [tem-pe-rów-ka]
użyć temperówki, mieć temperówkę, ostrzyć temperówką, dobre temperówki; temperować

tempo [tem-po]
utrzymać tempo, biec w dobrym tempie, imponować tempem

tenisówka [te-ni-sów-ka]
wzór na tenisówce, zgubić tenisówkę, chodzić w tenisówkach, para tenisówek

teoria [te-o-ria]
autor teorii, zapoznać się z teorią, poznać teorię, naukowe teorie; teoretyczny

terapeuta [te-ra-peu-ta]
wizyta u terapeuty, rozmowa z terapeutą, dobrzy terapeuci, metody terapeutów; terapeutyczny, terapia

teraźniejszość [te-raż-niej-szość]
żyć teraźniejszością; teraźniejszy

terminarz [ter-mi-narz]
zapisać w terminarzu, terminarz zajęć, zakupić terminarze; termin
– rozkład zajęć, plan z podaniem czasu ich wykonania

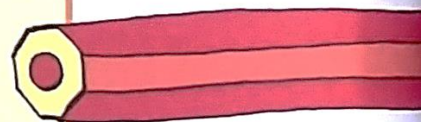
terytorium [te-ry-to-rium]
(w liczbie pojedynczej nie odmienia się)
podzielono terytorium, sporne terytoria, na niebezpiecznych terytoriach

testament [te-sta-ment]
zapis testamentu, w testamencie, testamenty władców; testamentowy
– poświadczony zapis ostatniej woli osoby zmarłej, mający moc prawną

tędy i owędy [tę-dy i o-wę-dy]
maszerowali wesoło tędy i owędy

temperatura

tenisówka

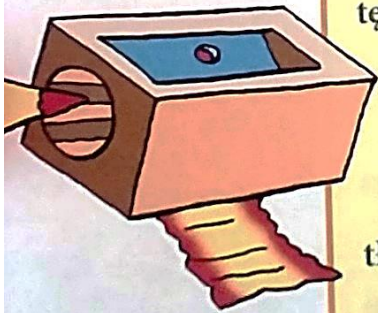
tłusty kot

temperówka

tępy nóż

tęgi [tę-gi]

tęga kobieta, tędzy uczniowie, dużo tęgich ludzi, tęższy niż brat, najtęższy człowiek

tępić [tę-pić]

tępiłi marnotrawstwo, tępiliśmy wszelkie insekty; tępiony

tępy [tę-py]

tępe noże, tępi ludzie, był tępy z fizyki

tęsknić [tęsk-nić]

tęskniła za domem, tęsknił za rodzicami, tęskniliśmy za słońcem; tęsknota

tętent [tę-tent]

słyszać tętent koni, nie słyszał tętentu kopyt

tętno [tę-no] (brak liczby mnogiej)

wyczuwalne tętno, nie słyszać tętna

tężyzna [tę-żyz-na] (**bo: tęgi**) (brak liczby mnogiej)

rozwinął tężyznę, brak mu tężyzny, wszystko poświęcał tężyznie – *duża siła i wytrzymałość fizyczna*

tkwić

tkwimy tu od dawna, tkwisz w jednym miejscu, tu tkwi błąd

tłuc

tłukła talerze, tłukli się cały czas, stłukła szklanę, autobus tłukł się po wybojach

tłum

zniknąć w tłumie, zatrzymać tłum, przemówić do tłumu, tłumy kibiców, krzyk tłumów

tłumacz [tłu-macz]

praca tłumacza, zostać tłumaczem, polegać na tłumaczu, tłumacze literatury; tłumaczka, tłumaczenie

tłumić [tłu-mić]

tłumił w sobie uczucia, wojska stłumiły bunt; stłumiony

tłusty [tłus-ty]

tłuste mleko, tłusci ludzie, zapis tłustym drukiem

tłuszcz

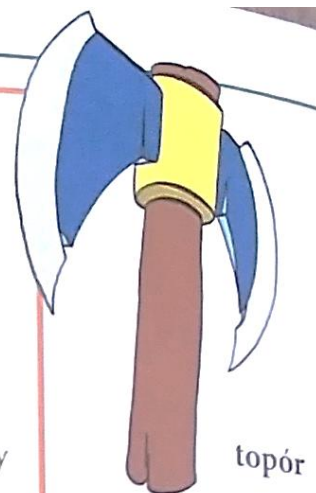
piec na tłuszczu, mleko bez tłuszczu, niezdrowe tłuszcze, unikać tłuszczów; tłuszczuk

K
L
M
N
O
P
R
S
T
U
W
Z

toaleta

- toaleta** [to-a-le-ta]
zrobić toaletę, skorzystać z toalety, opuścić toaletę, toalety miejskie, mało toalet
- toból** [to-ból] (**bo:** toboły)
dźwigać toból, pozbyć się tobołu, wielkie toboły, podróżować z tobołami
- tolerancja** [to-le-ran-cja] (brak liczby mnogiej)
nauczyć się tolerancji, głosić tolerancję; tolerancyjny
– *poszanowanie dla czyjejs odmienności*
- tonacja** [to-na-cja]
zagrać w tonacji, uzyskać dobrą tonację, tonacje barw, operować tonacjami
- topór** [to-pór]
rękojeść topora, rycerz z toporem, wystawa toporów, informacje o toporach; toporek
- tornado** [tor-na-do]
nadejście tornada, uciec przed tornadem, informacje o tornadzie, ostatnie tornada
- tortura** [tor-tu-ra]
podać kogoś torturze, uniknąć tortur, ciągle tortury; torturować
- toteż** [to-też]
przyzwyczaiała się do krzyków, toteż nie zwracała uwagi na płacz
- to też**
to też jest moja praca
- towarzystwo** [to-wa-rzy-stwo]
unikać towarzystwa, przebywać w towarzystwie, założyć towarzystwo, działać w towarzystwach
- tożsamość** [toż-sa-mość] (brak liczby mnogiej)
brak tożsamości, nieznaną tożsamość, dowód tożsamości
– *obraz siebie we własnych oczach*
- tradycja** [tra-dy-cja]
przestrzegać tradycji, szanować tradycję, pamiętać o tradycjach; tradycyjny, tradycyjnie

topór

tragarz

trapez

tragarz [tra-garz]

wynająć tragarza, zmęczeni tragarze, opowieści o tragarzach, spotkanie tragarzy

tragedia [tra-ge-dia]

informacje o tragedii, przejąć się tragedią, wystawić na scenie tragedię, bohaterowie w tragediach

traktorzysta [trak-to-rzys-ta]

praca traktorzysty, minąć traktorzystę, opinia o traktorzyście, nowi traktorzyści, zatrudnienie dla traktorzystów

tramwajarz [tram-wa-jarz]

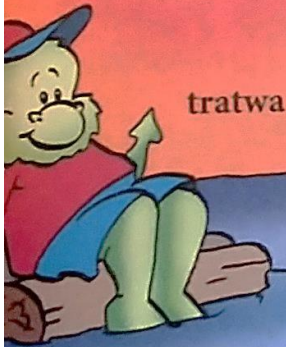
zapytać tramwajarza, rozmawiać z tramwajarzem, dawni tramwajarze, reportaż o tramwajarzach; tramwaj

transmisja [trans-mi-sja]

przygotowanie transmisji, oglądać transmisję, transmisje z uroczystości, informacje o transmisjach

trapez [tra-pez]

pole trapezu, na trapezie, rysować trapezy, rysunki trapezów

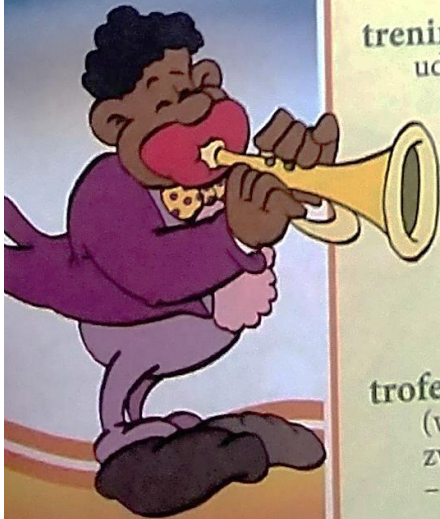
tratwa

tratwa [trat-wa]

zbudować tratwę, płynąć tratwą, rozbił na tratwie, spływ tratwami

trąbka [trąb-ka]

głos trąbki, grać na trąbce, myśliwskie trąbki, zwinął dłoń w trąbkę; trąba, trąbić

trąbka

trening [tre-ning]

udział w treningu, zmęczenie treningiem, pamiętać o treningach; treningowy, trener

tryumf a. tryumf [tri-umf]

autorzy tryumfu, zawołać z tryumfem, cieszyć się z tryumfu, ostatnie tryumfy drużyny; tryumfalny, tryumfować, tryumfator
– zwycięstwo odniesione w walce lub w wyniku rywalizacji

trofeum [tro-fe-um]

(w liczbie pojedynczej nie odmienia się)
zwycięskie trofeum, trofea wojenne, wystawa trofeów
– symbol zwycięstwa

trolejbus

trolejbus [tro-lej-bus]
jechać trolejbusem, miejskie trolejbusy, informacje o trolejbusach
- rodzaj tramwaju na kołach, niepotrzebującego szyn

troll
bać się trolla, ukryć się przed trollem, rozmowa o trollu, złośliwe trolle, jaskinie trolli

trója [tró-ja] (**bo:** troje)
dostać tróję, martwić się tróją, kilka trój; trójka

trójkąt [trój-kąt]
obwód trójkąta, kolo z trójkątem, kąty w trójkącie, trójkąty ostrzegawcze; trójkątny

trójkowicz [trój-ko-wicz]
oceny trójkowicza, rozmawiać z trójkowiczem, sami trójkowicze

trucizna [tru-ciz-na]
ostrzeżenie przed trucizną, wypić truciznę, mocne trucizny, działanie trucizn

trud
zrobić coś bez trudu, włożyć trud w pracę, z trudem, pracować w trudzie, trudy podróży

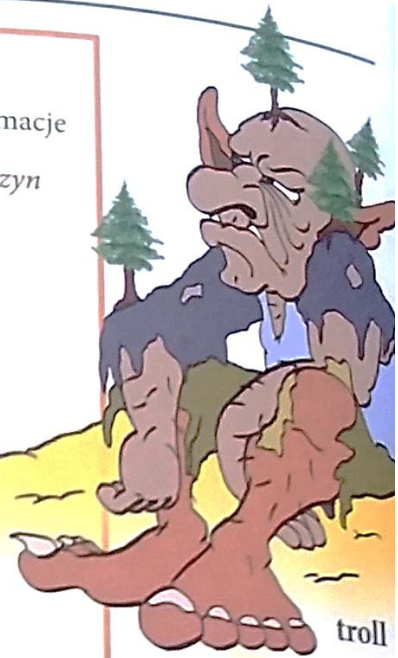
truskawka [trus-kaw-ka]
zjeść truskawkę, świeże truskawki, kosz truskawek, deser z truskawkami, marzyć o truskawkach; truskawkowy

trwały [trwa-ły]
trwale uczucie, trwała przyjaźń, trwałe materiały

trwoga [trwo-ga]
patrzeć z trwogą, uciekać w trwodze, pokonać trwogę; trwożyć się, trwożnie
- silny strach

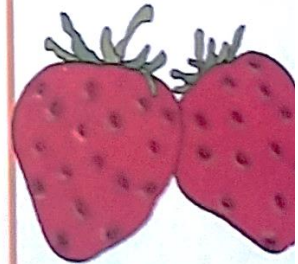
trwonić [trwo-nić]
trwonili pieniądze, trwonią czas na zabawy, niektórzy trwonią zdolności - marnować, tracić

trylogia [try-lo-gia]
autor trylogii, czytać trylogię, znane trylogie, wiele trylogii tego autora
- cykl trzech utworów

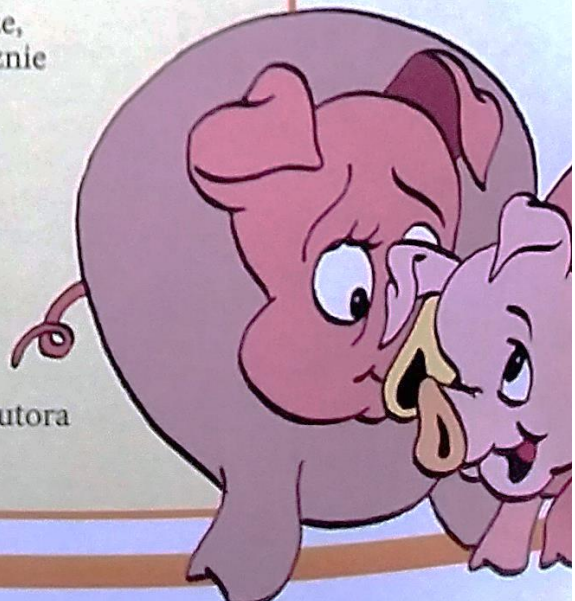

troll

truskawki

trzoda

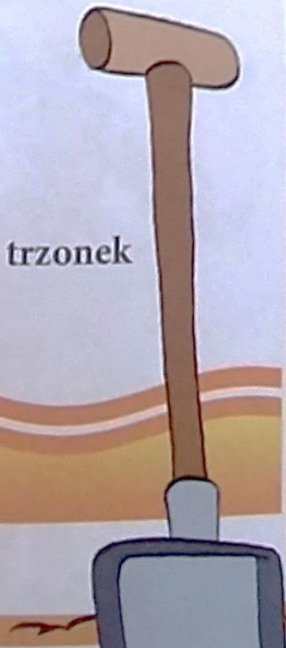

trzymiel

truczna

trzonek

trzaskać [trzas-kać]
nie trzaskaj drzwiami, trzasnęli drzwiami,
trzasnęła słuchawką; trzask, trzaskanie

trzcina [trzi-na]
zrywać trzcinę, schować w trzcinie, gniazdo w trzcinach, brzeg zarośnięty trzciniami; trzciny

trzeć
trzeć ziemniaki, trzyj szybciej, chłopcy tarli chrzan, tarł oczy ręką

trzepot [trze-pot]
słuchali trzepotu, w trzepocie, ptaki zerwały się z trzepotem; trzepotać

trzeszczeć [trzesz-czeć]
w głośniku trzeszczy, drzewa trzeszczały; trzeszczący

trzewik [trze-wik]
rozmiar trzewika, białe trzewiki, noga w trzewiku, przymierzyć trzewik, dziecko w trzewikach

trzęsawisko [trzę-sa-wis-ko]
grzęznąć w trzęsawisku, przejść przez trzęsawiska, mieszkać na trzęsawiskach, obszar trzęsawisk

trzęsienie [trzę-się-nie]
zginać w trzęsieniu, ofiary trzęsienia, ciągle trzęsienia, strefa trzęsień

trzymiel
małe trzymiele, rój trzymieli, uciekać przed trzymielem

trzoda [trzo-da]
pilnować trzody, hodować małą trzodę, świnię w trzodzie; trzódka – *stado świń*

trzonek [trzo-nek]
brak trzonka, nacięcie na trzonku, siekiera z trzonkiem, drewniane trzonki

trziot
zabawa trziota, mówić o trziocie, mieszkać z trziotem, opowiadać o trziotach
– *ktoś niepoważny, zabawny, psotny*

trzy
trzy dziewczynki, trzy psy, trzech chłopców, o trzech kotach, trzem paniom

trydniowy

- trydniowy** [try-dnio-wy]
wziąć trydniowy urlop, trydniowa majówka,
trydniowe terminy
- trzykrotny** [try-krot-ny]
trzykrotny medalista, trzykrotne upomnienie, trzy-
krotna pensja; trzykrotnie
- trzymać** [try-mać]
trzymamy formę, trzymamy się razem, trzymała
w ręku kwiaty; trzymający
- trzynaście** [try-naś-cie]
trzynaście róż, trzynaścioro dzieci, trzynasty dzień,
o trzynastu książkach
- tubka** [tub-ka]
krem w tubce, wycisnąć tubkę, nowe tubki, pasta
w tubkach
- tu i ówdzie** [tu i ów-dzie]
tu i ówdzie pojawiły się słuchy
- tulipan** [tu-li-pan]
kwiat tulipana, pszczoła w tulipanie, piękne tulipany,
rabata z tulipanami, cebulki tulipanów
- tułacz** [tu-lacz]
życie tułacza, zostać tułaczem, wieczni tułacze, losy
tułaczy; tułaczka, tułać się
- tułów** [tu-lów]
ćwiczenia tułowia, krótki tułów, skręt tułowiem, same
tułowia
- tunel** [tu-nel]
budowa tunelu, jechać tunelem, dwa tunele, dużo
tuneli; tunelik
- tunika** [tu-ni-ka]
nosić tunikę, chodzić w tunice, dawne tuniki, rozmiary
tunik
– *ubiór w starożytnym Rzymie, obecnie długa bluzka*
- tupot** [tu-pot]
słysać tupot, biec z tupotem, odgłosy tupotu, tupoty
bucików
- turniej** [tur-niej]
uczestnik turnieju, wygrać turniej, słynne turnieje,
brać udział w turniejach; turniejowy

13

trzynaście

tubka

tunika

tulipany

twarz

ubiór

ubliżyć

turysta [tu-rys-ta]

plecak turysty, zobaczyć na szlaku turystę, mali turyści, szlaki dla turystów; turystyczny

tuzin [tu-zin]

brak tuzina jajek, wyjechać z tuzinem koszy, handlowano na tuziny, kupowano tuzinami
– dwanaście sztuk czegoś

twarożek [twa-ro-żek] (bo: twaróg)

miska twarożku, przepis na twarożek, zajadać się twarożkiem; smaczne twarożki

twarz

rysy twarzy, zachować twarz, uśmiech na twarzy, obce twarze; twarzowy, twarzyczka

tworzywo [two-rzy-wo]

wyrób z tworzywa, materiały z tworzyw sztucznych, znać się na tworzywach, praca o tworzywie

twórca [twór-ca]

dzieło twórcy, spotkanie z twórcą, twórcy obrazów, wystawa twórców; twórczość

tysiąc [ty-siąc]

widzę tysiąc osób, nie mieć tysiąca, tysiące widzów, gonitwa tysięcy myśli

tytuł [ty-tuł]

nadać tytuł, brak tytułu, błąd w tytule, tytuły gazet, wybór tytułów; tytułowy, tytułować

U

ubiór [u-biór] (bo: ubierać)

pochwalić się ubiorem, sklepy z ubiorami, dawne ubiory, wystawa ubiorów

ubliżyć [u-bli-żyć]

ubliżył koledze, ubliżać komuś, ubliżało to jej godności